

LOYD SUISSE

ԼՈՅՏ ՍՈՒԻՍ
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
ՎԻՆԹԵՐԹՈՒՐՏԱ
ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ԲԷՔՄԷԶ

Մէջքիւր գուճանեանըն իսթանպուլ
տաքի անէնթօլարը , գարա , տէնիդ վէ չա
իւզէրինէ մալլէր սիբուրթա թուրմանա
բուսաթարը վար տըր :

Պապական թափախելի մալխամթ աշ
մազ իսթէնէնէրին, առէր իմզալարս
մխրաճաթ իլլմէլէրի :

ՀէրԱՆ Հէլ ՊԵՆԶ ԱԼԷՔՍԱՆԲ ԲԵՐՄԵԶ
Ճէնէրալ ՊԵՆԶԻՑ ՍԵՆՆԻՑ

Գարաթիկա սօգ. Ն. 2 Պաղէ գարա
իսթանալօ
(Սնաթօլի)

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Drouot, N° 9

PÂTE ET SIROP
DE BERTHÉ A
LA CODÉINE

Իշպուռ մուսալիճէ, նէզլէէ, վէ սըթմա կէթթիթիճի պիր նի՛վի պուրաշըզ նէզլէէ վէ ըտաֆֆէյի կէօրա իւֆնէթիճնէ դարչը, պիւթիւն տիւնանընը, ըտաֆֆէյի, հէթմէթիթթաթաթընաթ թաւովիշ օլուտիուշ տուր։

Նօթա—Գօտէյին տը Պէրթէյին իշպուռ չուրուպուռ, Ֆարանասընը պիրթիճի արիւթէրիտուն միւրէքէպ պիր զօմիսթուտն պէհանը էֆ֊քիտար իլլէմէսի իւզլէրինէ, Ֆարանասընը բէս֊մի բէչլէթ մէճանասընտա զատ օլուտիուշ տուր, պուռ չէրէֆ, եէնի մուսալիճէլէրտէն բէքալը հազգընտա իճրա օլուտիագտա տուր։

ԻԼԱՆ—Էյն միւթէպէր իրաճլար վէ սալիր ժահուուլթ հազգընտա իճրա օլուտիս հիլլէ, պաշլըճա Թարթիլի մուհասէրէսի հէնկիւմաճընտա մէվըլլի իճրանէ վազ օլուտիուշ օլուտա ղուանաս, պուռ կիպի հիլլէնէ րասթ կէլմէմէք իյին, չիլլէլէր իւզլէրիտէ Պէյթի իմ֊զաւը պուրուսմասընա տիզգաթ օլուտիալ տուր։ Ֆրանասընը վէ մէմալիթի էճնէպիւնէնի ճիւթաֆֆէյի էճգալսանէլէրիտա պուլուռնուր։

Berthe

PATE EPILOTOIRE

Մէլքիւր մահտու, տէրիւն տաւս սոգ-
մաղսղըն, թիւյէրն տէֆ իտէր վէ քէօ-
լէրնն չրգարոր :

ՔԸՊԵՄ ՏԻՒ ԱՆՐԱՅԼ

Պաւ տախտիս Կարգենթը վերիճի թիւոյ Լ
անխախտ չրդարբը :

Ուսումնական տնային տնային, փառապանքի և ժ.
Ռուսոս ուղարկված և Վեդլ Տի: և Տի:

Պառլամենտը Գլխավորեան պիտաւորելով ի
մեղադատութեամբ վէ Տէլիս Սուսա, Կանադի
պիտաւորելովին, ի. Պ. Գօրէլիս վէ ի. Պ. Տիւ
սոյին էնգալտանէլթրինտէ, վէ Լեյնի Տաւ
մառի վաղը 18 իւլիսմթօրու ժաշ. Ալեքեան
ընէ էնգալտանէլթրինտէ:

ԱՐՄԱ ԻԼԱՆԸ

Օրթաքէօյտէ Բալանկա ճիվարըն տա

DROGUERIE CENTRALE

ԻՍԹԱՆՊՈԼ
ՍՈՒԼՔԱՆ ՀԱՄԱՄ ՍՕԳԱՂԸ
Ն. 11

ԻՍԹԱՆՊՈԼ
ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՍՕԳԱՂԸ
Ն. 11

ՏԷԼԵՎԻԶԻՍԿԱՅԻՆ ՆՊԱՅԻՆՈՒԹՅԱՆ ԴՐՈՒՄ

ՀՕՆՏՐԱՆ, ՎԷ՛ ԲԱՐԻՍ ԷՔՍԲՈՋԻՍԻՕՆԼԱՐԸՆՏԱ ԱԼԹՈՒՆ, ՎԷ՛ ԿԻԻՄԻԻՇ, ՎԷ՛ ԹՈՒՃ ՄԻՏԱԼԵԱ ԱԽԶ ԻՅԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

Բայելթախըն վե էեալեթլերին ըսպեալաբբ, մեղբուր էնդախանէտե պուրուրաբ, ըսպեալաբբ մախաուս քիմեէվի մահաուլթ վե պիւրինճի ճիսս իլաճլար —Ասըլ էնդալար —ճերահլըլա վե ըսպեալաբբ մախաուս ալաալար վե զարիհիւմ — Ըսպեալաբբ մախաուսթիթապլար — ՄՕՐԻԻ ՊԱԼԸՂ ԵԱԼԸՂ — Մատանի սուլար — Իլաճ եէրինէ գուլանըլըլ շորապլար — Բարիս, վե յիհէննա վե սայիթ չէհիլըլէ իվլանտալար — մէթր չիապալ իւզըլ թէրազլ վե Եօլիւս

ԳՕՄԻՍԻՕՆ ԻԼԷ ՍԱՆԱԹՃԱ
ՄԱՀՍՈՒՐ ԱԹ

ՔԻՄԵԻԿԻ ԽԻՒԼԱՍՏԱՐ

ՄԻԻԼՏԱԹ ՏԸ ԳԻՆԻՆ ՄԷՐԳԵԶԻ

Մեր թեմեզում օղու առգաղթնտա պիր պապ արսա, 26 արքն եիւզ վէ 54 ար 22ն տերինիւի, վէ տէօրթ եանը տիւլար իլինտէ պուլունտուղու վէ պիր թաթլը սու գուեուսու վէ իւլ եանը թարիքիւմ իլէ մոհաուտ օլտուղու հալտէ զայնթ էհլէն ֆիեաթլէ սաթլըգ օլուպ, թալէպլիսինն մաթպասա-մրգա միւրաճաւթ իլլէմէսի:

Իստիկեւարտա Պաշլար պաշք ճատ-
տէսինտէ քէօջէ պաշքնտա 331 Նիւմէ-
րօլու պիր պապ խանէ քի օն արշքն
հիւզ , օթուզ եէտիր արշքն տէրինիւք ,
ճէման իւշ հիւզ եէթմիշ արշքն արսա
իւղէրինտէ օլուպ մունթաղաղուեու-
տու վէ իքի թաբաֆք ճատտէ օլուպ
ալմաքնա թալիպ օլան Պէօլիւք եէնի
խանտա 18 Նիւմէրօլու Համամճեաւ
Սէրգիս աղանքն օտաքնտան սիւալ օ
լունա :

քի ց նիւմէբուռ. օտաժտալ լիսանը Օս-
մանի, Ֆրանսէզիի վէ իմի բազամ վէ
մէգքիւր լիսանէրին մուհաւէրալէ վէ
մուամէլաթա միւթաալիք էնվալի մու-
հարրէրալթը ճարիհէսինն ուսուլ ու
ուսուլալը պէր վէճհի մաթլուպ թալիս
վէ պէհէր էնվմ սաաթ պէշտէն սօնրա
պէտ վէ տէվաթ իտիմէքտէ օլտու-
ղունտան, թահսիլի արզուսինտէ պու-
լունաճադ. զէվաթըն ֆէվզ էլ մէմուզ
իսթիֆատէ վէ դաճաաթը. քեմալիէէ-
րի հասըլ օլարադ խօշնուտ օլաճադլա-
րը պիլֆիլ թէճրուպէէրիյէ սուպուլթ
պուլլաճադ. ճալպալտէն պուլլունմաղին
օլ պապադէ մուլթատ օլան պիր թազըմ
ճալիպի բաղապաթ մադալաթ իսթի-
մալինտէն սարֆը նազարլէ, շնճադ
մահալլ ու էվզաթը մուալիէնէսինն
քիրր պու էեհանըյա իգթիֆա գըընըր

ԱԼՖՐԵՏ ՏԸ ՄԻԻՍԷ

ԴԱՐՈՒՄ ՄԷԿ ԶԱՒԱԿԻՆ ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՆԲՈ
ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ

ԳՐ. ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

ՀԱՏՈՐ Ա.

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԷՆԱՆ

Այս վէպը որ՝ ինչպէս գիտեն լեզուագէտ ազգայինք՝ Ծրանսայի բանահիւսական վառքերուն մին է՝ Արփէն Միւսէ երկինք և երկրիք, զԱստուա և բնութիւնը, ծաղիկը և շիւղը, սէր և կինը երգելու ատեն ընկերային ահռելի վէրք մը կը նշմարէ, նաև ապագայ սերնդոյ մէջ այս հիւանդութեա ճարակուելու սպառնալը կը դիտէ կականխաւ կ'զգայ, և ընարք գետին դնելով վիրահատին կտորոյը կ'առնու թագաւորներուն բռնաւորութենէն կրօնաւորներուն կեղծաւորութենէն սիրուհիներուն մատնութենէն և հաշիւակներուն չորհմտութիւնէն հատուղ բնդհանուր հիւանդութեան ինչ

այս ենթարկուելով, կերթայ ծուներ կը
դնեն՝ չէթէ Ժեզուսիթի մը, չէթէ
թարթիւֆի մ'այլ տասնեւիններորդ դա-
րու առջեւ, և հոն իր հիւանդութիւնը
կը յայտնէ, իր վեղքերը կը խոստովա-
նի :

Այս վէպը առանց ընթերցելոյ չեմք
կարող հոս երկարաբանել, այլ պարտին
ընթերցասէր անձինք դիմել Յ. Գա-
ֆաֆեանի գրածոց և 12 դահեկան վը-
ճաբերով, զնեւ մէն մի օրինակ, որուն
Բ. հատորն աւ. քիչ օրէն խոստացուի
հրատարակել:

ՀԱԶԱՐԱՅ ՓԱՐՊԵՅԻՈՅ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՅ
ԵՒ ԹՈՒՂԹ ԱՌ ՎԱՀԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ

Այս մատենագրին գրուածքը փոք-
րագիր հրատարակուած է այս օրերս
վենետիկ Միխիթարեանց տպարանի
'ի չարս բնտիր մատենագրաց , որպէ-
զի Հայերէն լեզուի աշխատողաց հա-
մար գիւրատար բլայ' առաջին կարգ
հայկարանութիւն բլալուն համար
Միացուած է նաեւ իր նշանաւոր թուր-
թիւ ալ կարեւոր փոփոխութիւնաց բ-
նետի առաջին տպագրութեանը վրայ
իւր գաճառուի Սեղբոս Խնն՝ Միխիթ-
եանց զբառուիւր և ամէն ազգային գե-
րաձաճառաց քով :

Երեսնամեակին գինն է Ֆր. 4 :

ԲԱԶՄԱՎԼԷՊ

ՕՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԴԻՍ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Երեսուհւն տարիէ ի վեր ղլննետիկ տը-
պագորուծ Բաղմալէպ Օրագորը, այս
տարի որ է իրեն երեսներորդ առաջնե-
րորդ տարին՝ Եռամսեայ Հանդիսի
փոփոկեցաւ, հրատարակուելով ապրիլ
յուլիս, հոկտեմբեր և յունուար ամսոց
մէջ։ Ամէն մէկ թիւը նոյնչափ երեսէ
կը բաղկանայ որչափ առաջին տպագ-
րութեան երեսք ամսոյ թերթերը։ Ազ-
գային նիւթոց առատ ճոխութիւն կայ
Քօլիս հասած առաջին եռամսեայ հան-
դիսին մէջ ազգին ծանօթ գրչիներէ,
և այս մասին ճոխութիւնը շարունակա-
բար պիտի գտնուի յաճորդ թիւերուն
մէջ։ Նոյնպէս քաղաքական տնցից և
ներկայ դիպաց և ժամանակի նորու-
թեանց և գիւտերու վրայ հետաքրք-
րակոն տեղեկութիւնք անպակաս են և
լատ տլ ժամնայն մասանց ալ մեծա-
պէս վոյթ տարուած է ազգասէր ու-
սումնասկանայ և գրագիրաց հաշակներ
ըր գոհացնելու։

Տարեկան բաժանորդութեան գինն
է 12 ֆր. իսկ 1 թուոյն գինը 3 ֆր.

Բաժանորդութեան տեղն է Սեղբոս
խան Մխիթարեանդ գրաւունք :

ՍԶՂՍՈՒՆ

ՀՐԱԽԷՐ ԱՌ

ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈՒԱՆՍ

Ազգային Ընդ. Ժողովոյ ԿԻ. Նիստը պիտի գումարի, յառաջիկայ ուրախօր, 25 մայիս. Ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Ղալաթիոյ:

Ատենանը պիտի բացուի ժամը 6 ին և գոյուի 10 ին:

Կը հրաւիրեմ զազգային երեսփոխանս զալ ազգասիրարար կատարել իրենց նուիրական պարտաւորութիւնը:

Սնամ աղօթարար

Պատրիարք Կ. Պօլսոյ

Մկրտիչ արքեպիսկոպոս

19 մայիս 1873: Խրիմիսն

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պօլսոյ

ԿԱՐԴ. ԽՆԴՐԱՅ

1. Վաւերացումն նախորդ ՆԸ. Նիստի:

2. Վաւերացումն նորոգութեան:

3. Վերանորոգում 1/5 մասին Ընդհ. Ժողովոյ:

4. Վերանորոգում 1/4 գումարին Ընդհ. Ժողովոյ:

5. Ատենական կանոնադրութիւն:

6. Հրաժարում քաղ. Ժողովոյ չորս անդամոց:

Ատենադպիր Ընդհ. Ժողովոյ

Տիպարն Երեսփոխան

Պու աւեֆա թարգմանող Վիրիլէն մարմանի կէտէ, թեքութեամբ աւազանորդ Արթ. Եղեղի վարդապետ աւելցնուեալ, էհայի թարգմանումն, պուկիւն, բաթրիքիւնէն, երկը եւթմիշ իմզալը պիտի մահզեր թագաւոր իտիւնէնէք տիր:

Պազը հալլեւտէն, պիզ պու իշին պուրաւորէլէրէ կէտէնիւն քէշֆ իթմիշ իտիւն, վէ պուրու քէշֆ իթմէքտէ պիր մարֆէթ տէլի տիր, միլլէթիմիշին կիտիլինն սէմէրէսի պուրաւորն պաշգա տիրլիւն օլամազ, պու էհայի րահաթ տուրամազ, վէ քիմէ պիւա մուարազա աւաջնորդուգ իտէմէզ, չիւնքի նէ էհայիտէ աւաջնորդուն վազիֆէսինի թանքաւազ վէ թանքթուրաւազ լիւազաթ, վէ նէ տէ աւաջնորդլարտա, էհայի մէմնուս իտէպիլէնէք ֆէվզէլատէ պիր էհայիլէթ վարալը:

Պու խուսուստա թափախլաթա կիւ

րիլմէկէ իհիթիւնէն եօգ տուր, երկրէրէն միւսալլարմազ մէվնուտ տուր, աւաջնորդ մուարազալ օլամաւն հէմն հիւ պիր երէ կէտիւլէմէքտէ, պիզնէ պու մէմէնէն զիւսաւսիլլէ տիգգաթ օլուսարազ, պաշգա պիր թարիգ թուլթուսա ճիլգ տիր:

Եղեղի վարդապետ մէմէլէսինէ կէլիւտիքտէ, պիզ խալիսունէ սէօլլէրիլքի, էկէր էմիր պասիլէթէ րիւտիլթիթմէք, վէ սէլլամէթ թարիլիլիլ զալպ իթմէք իսթէր իսէ, ետ էկէր էհայիլինն էքսիլիլէթի պէնտէն մէմնուս տէլիլ իսէ, պէնիւ պուրաւոր իշիմէքտէ տուր, տէլէրէք պըրազալ չըքմալը տըր, վէ ետ խոտ էկէր էհայիլինն էքսիլիլէթի քէնտիլիլ իսթէմէքտէ իսէ, տըլք թարաֆըլլա ուսուլլալ իթմէթիֆաթ իթմէլէրինի թէքիլթ իլլէմէլի տիր:

Ազգ. Պատրիարքարանէն օրացոյց տպող տպագրապետաց ուղղեալ հետեւեալ շրջաբերականը հաղորդուած է մեզ ի հրատարակութիւն:

Ազգային ներդրումական վարչութեան խառն ժողովն օրացոյցի առթիւ խառն գիւղի Տէր երեսփա Քահանային և տըպագրապետաց մէջ ժամանակէ մը Ի վեր յարուցուած խնդրոյն քննութիւնը յատուկ Մասնաժողովոյ մը միջոցաւ կատարելով և նոյն Մասնաժողովոյ անդէկազին տրանգամ տանալով ըստ այնմ որոշեց որ այսուհետեւ Տէր երեսփա Քահանայի Օրացոյցի բնագիւղին ինք յանձնէ Պատրիարքարանի և վիտարէն օրէք հաղորդը. ստանալ Պատրիարքարանէն ի վարձ աշխատութեան յորշալի ժամանակ որ իւր ձեռքովը խմբագրը ուի Օրացոյցի բնագիւղը:

Խալ տպագրապետք Օրացոյց տպելու համար յիշեալ գումարէն հաւասարապէս իրենց ինկած բաժինը պիտի հատուցանեն Պատրիարքարանի և բընագիւղը Պատրիարքարանէն աւանդով պիտի տպեն: Եւ եթէ չտուող ըլլալ, կամ ուրիշ անվաւեր բնագիւղ վրայ Օրացոյց տպող գանուի, այսպիսի օրացոյցները պաշտօնագէս պիտի արգիլուին և անվաւեր պիտի հրատարակուին: Յիշեալ գումարի բաշխման մէջ հաւասարապէս իւր մասն պիտի ունենայ նաև Ս. Երեսփոխանի վանքը, երբ ծախսուելու համար իւր տպարանէն ելած օրացոյցները զրկէ ի Մայրաքաղաքս:

Արդ՝ ներկայ շրջաբերականս Ազգ. վարչութեան բողոք մատուցանող տըպագրապետաց որոց կարգէն է նաև ձեր ազնուութիւնը, հաղորդելով կը ծանուցանեմք որ եթէ յառաջիկայ 1874 տարւոյ Օրացոյցը տպելու մտադիր էք, բարեհաճեք մինչև յառաջիկայ յուլիս 1, ձեր անուէր նշանակել:

Կայ յուլիս 1, ձեր անուէր նշանակել տալ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, և վերոյիշեալ պայմանը գործադրել. որպէս զի կարող ըլլաք մասնակցիլ Օրացոյցի տպագրութեանը: Սոյն շրջաբերականը նաև ազգային լրագրապետաց հրատարակութեան տալ արժան դատուեցաւ ի գիտութիւն վերոյիշեալ բողոքողները չստորագրող ազգային տըպագրապետաց:

Սնամ աղօթարար

18 մայիս 1873 Ստորագրութիւն:

Ի Պատրիարքարանի Հայոց Ս. Պատրիարք Հօր

Կ. Պօլսոյ

Ա. Չ. Գ.

Նորին կայսերական վեհափառութիւնը Լանկայի հրկիզելոց բաժնուելու համար դրամական նպատակ շնորհած և այս նպատակը արդարութեամբ բաշխուելու համար Բ. դրան և Ազգ. Պատրիարքարանի կողմանէ խառն յանձնաժողով մը կարգեալ է, որ հարկ եղած նախապատրաստական բոլոր գործողութիւնները կատարելէ յետոյ մինչև մայիս 20 իրեն ներկայացող հրկիզելոց բաժինը տուաւ:

Ներկայիս հարկ կը համարի ծանուցանել խառն յանձնաժողովը որ եթէ իրեն չներկայացող հրկիզելոց կան կը հրաւիրուին յառաջիկայ ուրախօր մայիս 25, Մայր եկեղեցւոյ թաղ. խորհրդարանը յանձնաժողովոյս ներկայանալ:

Խալ պայմանաւամբ լրանալէն յետոյ որ և է բողոք անընդունելի պիտի համարուի, վասն զի մայիս 25ին բոլոր տոմարները պիտի գոյուին:

21 մայիս 1873

Ի դիմաց յանձնաժողովոյ

Ստեփան քահանայ

Մայր եկեղեցւոյ

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Սուսամ գալմագամը Բաղլաքի պէյ աւելցնուեալ արդ օրուստն շիքեաւաթլարը թահգըգ իթմէք իւզրէ, ճէղիլէյի մէղքիւրէնէ, ճանիպի Պապը Ալիսէն պիր մէմուրը մախսուս իրաւ պուրուլաւազ վէ իծապ իտէն գարալը, մէմուրը միւսայիլէյիս ալ. տէլիլիտէն սնորա պապը Ալիսէ վիրիլէնէք տիր:

— Գալմագամը թարաֆընտան սէֆաթէթը մարսուսէ իլէ Տէրիստատէթէ կէլէն Եագուպ էֆէնտի

հաղորդելի, տիւնքի բաղար իրթէսի կիւնիւ խթով հաղորդելիինն սահիլ-խանէսինէ կիտիւ, խթովի միւշարիլէյի հաղորդելի իլէ միւշագաթ իթմիշ տիր: Սէֆիլի միւշարիլէյի հաղորդելիինէ, վալիտէ սուլթան ալիլէթիլլէն հաղորդելի թարաֆընտան, միւնէվհէրաթիլէ միւշէյիէն պիր էն. ֆիլէ գուլթուսու իհասն պուրուլաւազ տուր:

— Շահաւէթլու իրան Շահը հաղորդելիինն, Բուսիա իմէրաթ օրուստ մուրասսա պիր էյէր վէ ալիլին իլէ, 80 պին գարապս գըլմէթիլիտէ զայէթ ճինս պիր ըս իրան պէյլիլիլ իհաս իտէնէլիլին Բուսիա զաղէթլալը Լազմիշ տուր:

— Թիքուս նամ Բուսիա զաղէթլալ, ալթը մահ միւստէթիլէ թաթիլ օրուստ մուշ տուր:

— Թարաֆըն էյրէֆի հաղորդիլ փատիշահիտէն, Պէշիլթաշ մէրքէլինտէ պուլուստն զապիլթան վէ ասաքիլիլ զապիլէնէ, 350 ատէա լիւա իհասն պուրուլաւազու իշիտիլիլ տիր:

— Սարեկիլիլէտէ սաքին կէմիլինն պիրի, կէլէն բաղար ալաւաթը թաւա մէք իթմիլթալէն սնորա, ֆիւնէթէն վէֆաթ իլլէմիշ տիր:

— Իրան սէֆիլիլ Սիլքա Մուհսին խան հաղորդելի, բաղար կիւնիւ Սատաղամ հաղորդելիինն գոնագալընա պիր ալիլմէ, տէլիլթէյն պէյնինտէ իլիլիլիլ օլան պապը մէմէլէլլէլին, Եր սուրէթիլ հասէն իլէ թէս-վիլէսիլ զմիւլնտա պիր իլիլ ստաթ գաւաթ միւքեալմէտէ պուլուստուշլար տուր:

— Մուսհէտաթլէն, Սըրգիլիտէ միւսթալիլ օլան ճիհէթիլիլիլ պապը Ալիլիլէ թաթիլ իթմիլթալ իլիլ, տիւնիլէնէ պիլիլինն իթմիլթալիլ ճէլպ վէ իսթիհալ իթմէք իւզրէ, Սըրգիլիլինն ընդիլիլ վիլթէլաթը Մ. Բիսթիլին, եագընտա, Էրոպաւա կիտիւ, Բաւրիս, Պէրլին, Բոմա վէ Սէն Բէթըրսա պուրկ գապիլիլթ օլարընա վիլիլթա իտէնէլիլ, Կոլոս նամ Բուս զաղէթլալ սնորա օգուստուշ տուր:

— Չաթլաւաթան Լիտիլինէն գաւաթար եարըմըշ օլան տէմիր թոլու գապուլ օլուստուշ օլուպ, պիր գալ կիւնալէն իլլէմէնէ պաշաւաթալ տուր:

— Ճուսա իրթէսի իլաշմըր Սալ-

ԼՕՆՏՐՍՆԸ ՍԷՖԻԼԼԷՐԻ

ՅԱՍԼԸ ԼՎԼԼԸ

Թ.

ԲԷԷԷՆՔ

(Մանգումէն 2203 ինչի նիւսիսինտէն պաղըյէ)

Մէրգումէնին ինչիլի զայէթ սոլուշ օլուպ, վէ զիւստիլիլէ Եօրուլուշ օլմաթ անալըմաթ տա իտի. մէրգումէն չէլլէ պիր գարալ իւզրէ կէօլ կէլալիլիլ, վէ զանն իտիլիլին քի թալիլ ու հայիլինն, կիճէլիլ իլլէրինտէ կէլիլիլէք օլուստուշ պիր կիւսուս քիսանն, արալ վէ կտիլիլիլ մուգուլթիլիլտէն րիւսթ իւզլէրինէ տիւնիլէն մէքու օլուստուշ իւզլէրինտէ պիր նիլիլիլ չէտիլտէ հիս իթմէքտէ պուլուստուշ:

— Վահ պէնիլիլ զիլլալ վէ կիւզլիլ մաւալլէլիլիլիլ փահ, նիլլին սիլլալ գարգալ յաւանուշ տուր, տէր Պապ մէրգումէյիլ աճընարալ, նիլլէտէ կիլիլիլիլիլիլիլ սիլլալ կիւն տիր մէլլաւաւա Եօլ իտիլիլիլ զանն իտիլիլին քի Էօլիլիլ տէ սնորաւա իլլէն զընալ իթմիլթիլիլ տիր, վէ պու

տա շտաճալ պիր չէլ տէլիլ տիր, վէ պիլիլիլիլիլ Եա պապա Պապուս տալիլ օ պապուտէ մալիլալ վար տուր:

Խիթիլեար սուր իւստուշլու լաղըրարար յալ, քէնտիլիլին պիր սանաթ վէ խապաւաթ ընը, ետիլ, տիլլէնէլիլիլտէ լաւըզըլալ զաղանաւաթը վաղըլթլարտա պիր մէլլալիլիլիլտէն մէլլալըմաթ սիլլալ պիր իթմիլ օլուստուշտան, կիճէլիլիլ կիտիլ Էօլիլիլիլ չըլ արարալ, անաթալիլ տէրուլիլ իլլին իսթիլիլ օլուստուշ իւզրէ ալմաթ տա օլան լօնտա ճիլրաւալընա սաթմալաւա օլմաթը, անլաթմալ իսթմէլլէտէ իտի:

Քիթիլիլ մէրգումէն պու լաղըրարար ընա անիլիլ ճէլալ վիրմէլ. մէրգումէն մէլլալիլ լօնիլիլ Հաւաթ կիլիլիլիլտէ, պիլլալ իթմէլիլտէ իտարիլիլ տէրիլտէ կիլիլիլիլիլ թարալը օլուստուշ պիր գալընա պիր գալ կիւնալ սիլլալ պիր միլ օլուստուշտան, հիլ նէ գաւաթ, անաթալ պիր հաթիլ իլլին տաւա ըլիլիլիլ իտիլ իտարիլիլ զալըլ իտիլ իտէ, տիւնիլիլիլ տիւնիլ թէլիլտիլիլ օլմաթ իլլին քէնտու ըլիլիլիլ զայիլթ վէ ճէսալ իթմէլիլ իտի:

Մէրգումէն զըլ թարթու թէլը իտիլիլտէ պիլլալ, քիլլիլ սալ իլաւալ վէ տէլլալ իւզրէ պիր իլ արալը իտիլ իտէ տէ պիր

տիւնիլ մուլթիլիլ օլմաթը իտի:

Լօնտաւա իլ, գարըր իլլին, Էրքէլէլիլտէն զիւստալ ալ տուր, Էհրիլ մէլլալիլտա օլուստա գալընա գարըր իլլին լաւա գապալալ տա իթմէլիլ չըլալալիլիլ ճէլեալըլ պիր իլ, վէ Եալիլտէ Էալըլ պիր ալըլ գարալ վար տուր, հալընա թիլ օ հալտէ տալիլ, մէրգումէն ֆիլթիլ կիտիլ կէն զէ կիւզլ օլմաթ իլլիլ իլլալ իտիլ. լալիլ, պիլիլիլտէ վիրալիլ թիլ, մէրգումէն Էհրիլ օ մէրթիլտէ ֆիլիլալալ տիւնիլիլ իտի. մէրգումէն թալիլն Էհրիլ զէ թէլիլ պիր զըլ իտի. վէ օ գաւաթ Էհրիլ իլլալ իտիլ թէլիլիլիլ իտիլ ճանըն սաթմալալտան վէ քիլիլթմէլիլ իտի, սիլլալիլ իլլինտէ մէլլալտան Էօլմէլիլիլ, տահա իլիլ սալմալալա իտի:

Վէ պուստան տա գաթիլ նալար, մէրգումէն տալիլալ թարթու տիւնիլիլտէ իտիլ, մէրգումտան ուզալ գալընալալալ գալար վիրմէլիլ քէնտիլ, իլլին միւլիլիլ տէլիլ իտիլ:

Մէրգումտան սարըլալտան պիլլալ, պիլլալիլ հաղընտա պիր խալիլալալ, վէ Եալիլտէ կիլիլալ չըլալալիլ կիլիլ իտիլիլիլիլ, կիւնտէ կիլիլիլ տէլիլ, մէրգումտան լալալիլալ գալընա Էօլիլիլտէն Էհրիլ տէլիլիլտէ իտիլ: Մէրգումէնիլ պիլիլիլ մալալիլ տիւնալ թարթու տիւնիլիլիլ օլուստուշ կիլիլ, իլլիլիլալ իթմիլիլ օ սէ-

ֆիլ վէ Էհրիլալ հայիլտէ տալիլ, անըն զէլալ ու իտիլիլիլիլ սալալ քէնտուլէ զէլալ ու սիլլալ պաղըլալալալ հիլ պիր իտիլիլ գալընալ իտիլ, Էհրիլ, պալըլ քէրալ, մէրգումալ թէլը իթմիլիլիլտէ տալալալ գալընտէ պիլիլալ պիր աճը տալիլալալ տա իտի, արըլալ պիր տահա կէլիլ տէլիլիլիլ, քէնտիլ իլլին տէլիլ իտի:

— Հաղընալ վար տուր, տէր մէրգումէն Պապ թէլիլիլիլ պիր սիլլալիլ իլլէ, սիլլիլ կէլալ իլլիլտէ պիլլալ պիր իլիլ հալէ մալիլը օլմալ իլլալ տուր, ֆալալալ, պու ճիլիլ իլլէ, պուրաւա կէլիլ իլլին տալիլ, ալ թէլիլտիլալ իւզրէ պուլուստուշ տուր:

— Միլլալ, տէլիլ սիլալ իտիլ Պապ:

— Չիլիլ, տահա պիլիլիլ տէլիլալ տուր թիլ լօնիլիլ Հաւաթալ կիլիլալ տէ կիլիլ զալալալալալ:

— Վալալալ, պուրաւալ ճէլիլ իլլալ տալալալ ճէլալ իտիլիլ, հիլ պիր հալ Եօլ տուր:

— Պէնիլ սիլլալ իլլիլիլ իլլալ իլլալ, Պապ, սիլլէ հաղարթ իթմէլ իլլալ տիր:

— Մաւալալալ, պէնիլ տէլիլ իլլալ սիլլալ իլլալ լաղըրարալալ հաղարթ իթմիլ իլլալալալալ մալալ իլլալ տիր, Էհրիլ տաղաւալալ սիլլալ մէլ ճալիլ իտիլ, օ սիլլալ կիլիլ, ուլալալ վէ նալըլ Էլլիլ, վէ թալիլ ու հարիլէ-

գրմ սեփականութե վուգու արուան հա-
րիգտէ, 5-6 ետալնտա պիր չոնու-
ղուն, եանան էվէրին պիրինտէն
հէր նաւըսա գալըրըլամանըպ, ալէֆ-
էրին իշինտէ եանմըլ օլտուղունու,
լէվընթ թալմա եաղմըլ տըր:

—Գարամանտէրէ (Լսթրանճա) վէ
թագսիմ վէ ջամլըճա վէ Գարագու-
լաք սուլարընը հալ իթմէք իշին, ա-
լիմէրտէն մուրէքքէպ պիր գօմիսիօն
թէշէքքիւ իլէմիշ օլտուղունու, կէ-
չէնլէրտէ պիրտիմիշ իտիք, պու քէրէ
գօմիսիօնու մէղքիւրուն թահգըգընա
կէօրէ, Գարաման տէրէնին սուեու,
տիկէր իւշ սուլարտան էյի վէ սըհհէ-
թէ ֆայիտէլի օլուպ, ջամլըճա սու-
եուեու, թագսիմ սուեուեու չօգ-
լուգ ֆարգը եօգ իմիշ, վէ Գարագու-
լաք սուեու իսէ, ջամլըճա վէ թագ-
սիմ սուեուեու տան աշաղը իմիշ:

—Ալաֆրանկա մայիս 25 թարիխի
իլէ, Սէլանիքտէն Գուրիէ տ'Օրիանա
եաղմըլ օլան պիր մէքթուպտա ա-
թիւքի ճիւղէրէր օգուեմուշ տուր:

Սէլանիքտէն կէլմիշ օլան էյիմիքթէթէ
շահան պիր զաթ, պէնտէնիլէք տիւ-
տէքի վագալարը նաղլ իլէմիշ տիր:

Մէրգուումն հարէքթէթինտէն 4-5
կիւն էվէլ, 5-6 գատար հայտուտար
րէզնա եաղմըլտընտա ալթը քիշի
գալըրըպ, նէրէնէ կէօթիւրտիւքիւրի
անլաղմըլտըլ: Հայտուտար, պուլու-
րը եաղմընտա պուլունան տաղարտա
պօղաղամըլտըլ տըր տէյի գօրգու-
լաք տաղարտա, չիւնքի հաղգալըրտա
հիշ պիր իսպէր ոլընմամըլ վէ հայ-
տուտար, պուլուրը սաղը վիլմէք ի-
շին պիր տաղարտա եօլաեղպ հիշ պիր
թէքիլի իթմէմիշէր:

Պու վագապտան իքի կիւն սօնրա,
քէնտի փարաքնտան մատտա սալիւր
րէնէպէրէրին տանլարը թէրէրի պէ-
տէլի օլան փարալարընը հաթիլ պու-
լունան պիր ըրկաթ պաշը, իզմիւրտէն
ալթէթ իլէմիշի սըրտա, հայտուտա-
լար պուլուն թուլթուպ, պաշընը քէս-
միշէր վէ վիճուտիւ պիր թարաֆա
աթմըլտըլ տըր:

Նիւրմի կիւն էվէլ, պիր թագըմ
հէնի թահրի օլունմուշ տաքէրէր,
Մանասթըր ճիւղէրէր տաղարտա, պէր էր-
քէյէ իլէ գատնա լաթ իլէլպ, էր-
քէյի էօլալիւրէրէր, վէ գաղընտա
ալթուլարընը ալթըլտըլ:

Թիւտէ տէրքնար օլան արու հանա վէ Է-
մէյի մալիք օլան պիր զըլըն, պէյիլ պիր
մանէլլէ կէլիպ տիւլիկէ մէնպուրէ օլուն-
ալ, հաղըլաթէն շահանը հիւլն ու թէյիս-
թիւք տիր 3 զիրա, պուրապը 2 զյէ պիր
մանէլլ տիրքի, տէյիլ պաղղաղուն, իլա
պիլաթը քէնտի զըլղարտաղընա պիլէ հիւր-
մէթ իթմէք պիլմէյէն տէֆիլէր վար տըր:

—Հաֆիզ Ալան, Պոպ սիլին պու սէյ-
լտիլիլիլ, պիւնի տիւլարը տէհէթ իլէ-
մէքտէ տիր:

—Լաքին, սիլ կիւն, ումուտա պիլտ օ-
լան սաղնտա եաթմաղ լաղա մէնպուր տէ-
միլիլիլ:

—Հաթըլ:

—Հաթըլ օլունաղ, պաղաղա ուֆաթըգ օ-
տալար վար տըր, եաղմըլտա օլունաղա պի-
րինի ալալիլիլիլ:

—Իլի էման, ետ օտա պահաղը օլուն ի-
սէ:

—Սիլ օրաղըն պանա պըրաղընը, 5-6
լաղըմ, պէն պուրաղըն թուլթան միւսիւ
Սիլթի թանըրըմ, միւրում պիր իլի զաթ-
մըլաղ տըր, իստի, էլիլ իսթէր իսէնիլ
պէն միւրումու կէօրիւրտէ սըրաղընա զօ-
րում:

—Տօղրումա չօղ թէլէքքիւր իտեր ի-
տիւ:

—Հաթտէ, հաթտէ, Պոպ պիր զարաղըն-

—Կէլէն ճիւղմ իրթէսի ալաղմըլ,
Գօսթի նամ գուեաղընա, թէրէ պա-
շընտան կէլտիլի էսնա, իւշ նէֆէր
քէսան, մէրգուումն իւղէրինէ հիւճում
պիրէ, քէսէսիլի, վէ իշինտէ իքի ա-
տէտ րումէլի տէմիր եօլ թահիլիլ պու-
լունան չըրաղընը սաղըլտըլ վէ պուլուն
իլէ իգթիլիլ իթմէյիլ, մէրգուում
պըլաղա սօլ մէնպիւնտէն վուրմուշաղ
տըր:

—Սուրիտան կէլմիշ օլան պիր եօլ-
ճու, պիլլէրէ նատիր իւլ վուգու վէ
թօլաֆ պիր վագա նաղլ իլէմիշ տիր:
Հէյլէ քիլիլիլիլ իլէքքիւրուն իլման,
լարընտան պիրիսիլիլ, մուսղըլապ պիր
տէվէթին գօնսօլում, տօնաթըլմըլ
պիր լօգանթա իլէթմէքտէ, վէ գօն-
սօլսիլանէնիլ մէօհիւրտաղընա, սուֆ-
րատա իսթմէթ իթմէքտէ իմիշ:

(Գուրիէ)

ՍՈՆ ՀԱՎԱՍԵՒԱԼԵՐ

ՇԱՀՐԵ ԵՕԼՃՈՒՆՈՒՂՈՒ

Պէրլին 31 մայիս

Իրան Շահը հաղըթէթէրի պու աղ-
չամ Պէրլինէ միւլապէթ իթմիշ տիր:
Ալմանտա իմէրաթօրու վէ վէլիլի ահ-
տը վէ իտնէտան իմէրաթօրիլէ մէն-
սուպ ըրընալէրին քեաֆթէսի, վէ ըր-
րէնա տը Պիլգմարգ վէ ըէյիլի վիւքէ-
լա ժէնէրու րօօն վէ սալիլ պիւլիւք
զէվաթ, շահը միւլաղըլէյի հաղըթէթ-
էրինի չըմէն տըքիւր ըթմանիւրունտա
իսթիլալ իթմիլիլ: Շահ հաղըթէթ-
էրի, վալիւտան ինտիքտէ, պիր պէօ-
լիւք տաքէր, պաշընտա պիր սօնճաղ-
տար պուլունտուղու հալտէ սէլամա
տուրմուշ տուր:

Ո՛ հանտէ, Ալմանտա իմէրաթօրու
իլէրի վարպ, միւլաղըլէյի հաղըթէթէ-
րինի էլիլի սըգմըլ տըր: Պատէհու,
իքի հիւքմտար, ալթը պարիլիլ գօրու-
լա պիր ֆայիլթօնա լաքիլ օլունա, պիր
պէօլիւք սիւարի տաքէր տալի մա-
եթիլէրինտէ պուլունտուղու հալտէ,
սարալ իմէրաթօրիլէ աղիմէթ իթ-
տիլէր:

Եօլտա, իմէրաթօրուն միւսաֆիլիլ
պուլունտա շահ հաղըթէթէրի, Էհալի
թարաֆընտան եաղաղն սէտալարըլ
գաղալ օլունա, վէ շէհրէ կիրտիւք-
էրի սըրտա թօղար աթըլտըլ:

Սօգաղար քեամիլէն սանճաղար
իլէ թէքիլի օլունմուշ տուր:

Շօլօղ տէյիլ տիր, վէ պուլունտա գա-
թիւնաղար, Գէթթի, սիլ րէք ալա պի-
լիւրիլիլ քի, պէն հիւք վաղըթ, վէ հիւք
ֆուրաթտա սիլէ իլաղը իսթիլիլ իլէ-
միլիլ տիր:

Գէթթի հիւք ճէլաղ վիլմիլ, վէ Պոպ
հէմանտա միւսիլ Սիլթի կէօրմէկէ կի-
տիր:

Պուլուն իւղէրինէ միւրում, էօնիւն-
տէ օթուրաղտա օլունա թըրալէղաեա
աղղաղըն տաեաղարա, միւսիլ Սիլթի
ալթիլիլիլ սիլթիլիլ պուլունտա:

Միւրում կէօրիւրտէ օլունա, վէ մէր-
գումէ տալիլ զաղիլիլ տէրէլիլ ալաղ-
տա օլան իսթիլիլ վալիլ տէրաղարը-
նա տալիլաղտա իլէն, պիրիլիլ պիլլէ ու-
մուղունա, գաղաղըլ իւղիլ աղընա պիր
էլ վաղ իսթիլիլիլ կէօրիլ:

Մէրգումէ պիր աղըն հիւս իթմիլիլ-
տէն պաղըրը, վէ շիտաթ իւղիլ էիւ-
վիւրիլ չէլիլիլիլիլ, իթմիլիլիլ Մաղ-
պէթին, էիւլէրիլ զըլաղըն, կէօրիլիլ պի-
լիլիլ, վէ տօտաղարը գարաղընտա ա-
ղըլը օլունա հալտէ էօնիւնտէ տուր-
տուղուն կէօրիլ:

Գէթթի մէրգումէյի պու հալ ու հիւ-
էլիլիլիլ գօրաղարա կէրիլ չէլիլիլ:

(Տէլէ)

Պէրլին 1 յունիս

Շահ հաղըթէթէրի, պու սաղա հա-
նէտանը գըրալիլապ պաղը ըրընալէ-
րի գաղալ իլէթիլաղտէն սօնրա, էօլէ-
տէ թօլստաղա աղիմէթ իտիլ, վէլիլ
ահա ըրընալէ վէ պաթէհու միւլթէվէ-
ֆու գըրալըն գըրալիլաղա վիլիլիլ
վիլիլիլ:

Միւլաղըլէյի օրաղտան Պէրլինէ ալ-
տէթ իտիլ, իմէրաթօր վէ իտնէտա-
նը իմէրաթօրիլտէն պաղը ըրընալէր
վէ ըրընա Պիլգմարգ վէ մէնէրալ րօօն
իլէ պէրապէր թամա իթմիլիլ տիր:
Թաալման սօնրա, իքի հիւքմտար պիր-
իլթէ թէլաթիւր կիտէնէլիլ վէ եա-
րըն, Պէրլինտէ պուլունտա էլիլիլիլ շա-
հը միւլաղըլէյի հաղըթէթէրինի հու-
ղուրունա չըգաղաղար տըր:

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԻ

Լիվորու 31 մայիս

Միւլիլիլ իլիւ Օրէնա թամուղու,
րէնա 9 1/8 1/4
Տօղար էյիլ ճիւն 6 1/8
Պու կիւնքի սաթը 10,000 պալա
Բիւղա գալիլ

Լոնտա 31 մայիս
Աֆիս 21
Թիլթիլ 35
Չաթ իլէյիլ 25 1/2
Ճէհրի 7 10

ՍԱՐԱՅԻՅԻ

(Սալա լա իլիլ)

Էհալմըլ ումումի Բարիս, 2 յունիս
1865 84 10
1868 380 28
1869 իսթիլաղը 321 15
րումիլիլ տէմիր եօլ սէլիլիլիլ 171 00
» » էլիլ 182 00
Իթմալա ֆօնտու 62 80
Պալանաղ ֆօնտու 3 0/0 88 60
» » 3 0/0 90 35
Պոսա տուրիլ

ԳԱԼԵԹ ԲԻՍԵՍ

Էհալ. Ում. 19 մայիս տիւլա գար. 39 04
» 22 » սաղալ աղըլտը 39 04
» » սաթ 8 39 12
Իսթիլաղ 1835 587-
» 1865 577-
» 1869 317-1/2
» 1872 91-
Քիլիլիլ պանա հիսսէրի 13-15
Բօնիլթէ Օսթրիլիլ 7-50
Սօնիլթէ ժէնէրալ աղիլիլաղը 12 23
Սօնիլթէ Օթման 6-00
Վէրիլիլ գուրաղաղը 4-1/2
Ստամպոլ պանաղաղա աղիլիլաղը 7-30
Շիւնաղաղիլ սէլիլիլիլիլ 184-1/2
» » էլիլ 73-1/2
Էլիլիլ թարմիլիլ հիսսէրի 18-20
Լօրիլմ մատիլիլ աղիլիլաղը 93 ֆրանք

ԱԶԵԼԻԻԻ ԲԻՍԵՍ 22 ՄԱՅԻՍ

Ինիլիլիլ լիւտաղ 111-00
Պալանաղ ալթունու 87-25
Բօլ 39-15
Գըրմիլիլ ալթունու 31-22
Պէհաղ մէլիլիլիլ ֆարաղը 1-29
Մէլիլիլ ֆարաղը 3-24
Պաղըր 120-

(Ն.Է.Ի.Բ.Է.)

Ապրիլ 12 թարիլիլ իլէ Բինանիլ
ղաղթէթաղընտ օգուեմուղունա կէօրէ,
ինիլիլիլ տօնաղաղընտան պիր սէֆիլիլ
Ալիլիլ վաղըլ օլունաղա, օրաղտա Պի-
լէմէն.քիլիլիլ մէմէքթէրի թօղա
թուլթանա հաղըր պէշ զըլթա հարալ
սէֆիլիլիլիլ լէնկէրանտաղ պուլուն
տուր: Պատէհու, Բինանիլտան, Պիլէ-
մէնք ասաղիլիլիլ համիլ պիր գալ սէ-
ֆիլիլ տաղա վիլունա իթմիլիլ կիլիլ,
պիր վաղըր, միւլհիւրաթ վէ սալիլիլ
Էիւլիլ իլիլ սէֆիլիլ չէլիլ կէթիլիլ
տիլթտէ, սէֆիլիլիլիլ պիրիլ, սահիլիլ

նէհրտէ վագը թօղաղտան պիր գա-
լէտա աթէշ իթմէլէ պաղաղա, վէ
կէմիլիլիլ պիրիլտէն տալիլ գընէա
իք ինիլ գատար Պիլէմէնք ասքէրի
չըգաղըլտըլ:

Իլպու աղքէրէրէ, Էհալիլ թարա-
ֆընտան պիր կէօնա մումանտաթ
կէօթէրիլմէլիլիլ իւղէրինէ, մէր-
գուլար, օրմանա տօղրու կիլիլիլ,
կէօղէ կէօրիլաղըլ օլունաղար: Պուլ-
տան պիր սաթ զատար սօնրա, գա-
լէտա թիլիլիլ ալթըլմաղա վէ կէ-
միլիլ տալիլ թօղարա աթէշ վիլմէլէ
պաղաղաղար: Անճաղա թըլան կիլիլ-
լէր, գալէտանք ըէք աղ էլիլիլիլ զէ-
տէլիլիլիլ: Անլաղաղա գալէա ֆէլիլ-
էլաղա գաղըն իմիլ: Պատէհու, գա-
րաեա իլիլ էիլ գաղըր տաղա չըգա-
ղըլա, իլիլ սէֆիլիլ տալիլ գալէաղը
լաեղըլա թօղա թուլթաղա իւղիլ
գաղըլտընա տօղրու հարէքթէ իթմիլ
իսէ տէ, գալէտան իտիլիլ աթէլաղա
տուրաղաղա, տէրհալ կէրիլ չէլիլիլ
վէ պիր գալ սաթ սօնրա, գաղաեա
չըգաղա ասաղիլիլ պէրիլիլ վէ պահիլ-
իլ տալիլ ալթէթ իլիլիլիլ: Գալէա-
տան պուլունաղը իւղէրինիլ թիլ-
ֆէնք ալթըլմաղաղա վէ օրաղտա թօր
սէսիլ տալիլ իլիլիլաղաղա իտիլ: Պիլաղ
սօնրա, գալէաղա պուլունաղար սան-
ճաղաղըն տիլիլ, ալթընա Պիլէ-
մէնք պանաղաղըն վագ իթմիլիլ:
Պու խուսու, Պիլէմէնքիլիլիլ ըէք
զիլիլաղա հիտաթէթիլիլիլիլիլիլ,
թօղաղընա աթէշ վիլմէլէ օլ տէրէ-
ճէ զաղըլթ իթմիլիլ քի կիլիլիլիլ,
գալէա վէ էթրաֆընա եաղմուր կիլիլ
եաղար իտիլ:

Նիհաեթ սանճաղ տիլիլիլիլ պիր
կիլիլիլ իսապէթ իտիլ, սանճաղ ալթ-
րիլիլ օլմաղա, գալէաղա հէման
պիր աթէմ չըգաղ, սանճաղը եինէ մա-
հէլիլիլ վագ իլիլիլ: Մէրգուումն իշ
պու սանճաղը կէօրիլիլիլ, Պիլէմէնք
զաղիլիլիլիլիլ պիրիլ, ինիլիլիլ սէ-
ֆիլիլիլ զաղիլիլաղընտան պիրիլիլ,
պուլար նէ եաման իլիլ գաղմաղը,
գօրգաղա պիլմէնթար վէ էօլմէքտէն
գալթան իլիլիլաղ իթմէնթար տէմիլ
տիր: Հէթթա, մէրգուումաղտան պի-
րի, կիլիլաղ օղիլ տօթիլիլ զաղա
իթմիլ տէ, անըն ինիլիլաղաղըն ալմա-
եա չըգաղ կիլիլ գալէաղա չըգաղ
Պիլէմէնքիլիլիլ իւղէրինէ հիւճում
իլիլիլ: Պաղաղ թօղաղա գատար
կէլիլաղա, պիր գուրուն իսապէթ
իթմիլ օլմաղա, օրաղտա տիլաղա վէ
պիր մըլտար եաթաղաղա սօնրա,
Էինէ տաղաղաղա, հիւճում իթմէք իս-
թէթիլիլ տէ, աղաղը հարէքթէ ի-
տէմէղ պիր հալտէ պուլունտուղուն-
տան տիլիլաղ վէֆաթ իթմիլ: Պու ա-
տէմ կիլիլ իլիլիլիլ գըլընըն չէլմիլ
պիր աթէմ տաղա չըգաղ իսէ տէ, օ
տալիլ էվէլիլիլ կիլիլ եաղը եօլտա
վուրուլտու: վէ տէրունիլ գալէաղա
պուլունտա Էհալիլ, հէնկէմըլ մուհա-
րէպէտէ գալէաղա զաղիլիլիլիլ եր-
լէրինիլ կէօրիլիլիլ, աթէլիլ իսթիլիլ
վիլմէլէ պաղաղաղար, պատէհու,
գընէա տօղրու մէթէրիլ ինչաղընա
պաղաղաղա, պու պաղաղա տալիլ ըէք
չօգ զաղիլիլ կէօթիլիլիլ: Իրթէսիլ
կիլիլաղա, Պիլէմէնք սէֆիլիլիլ
հարալիլիլիլիլ ճիւղէլիլիլիլ աթէշ ի-
տիլիլ վէ գաղաղա իլիլ պիլ գաղաղ
աթէր չըգաղըլաղ օրմանա սէլիլ-
լունտուղուն կիլիլ, աղաղաղընտան
600 նէֆէր իլէ պիր թագըլմ թօր վէ
միւլհիւրաթ տալիլ չըգաղըլաղ, պիլ
թիլիլ գաղաղա տալիլ գալէաղա ալմաեա

ուղղաշարժ արք. անճագ Ալիսիլիէր, ֆէվզէլատէ սէպաթ վէ մէթանէթ իւլէ վէ շէճաւնէ հարէքէթ իթմիշ օլ-տուգլարընտան, ֆիլէմէնքիլիէր, պիլ-չօգ թէլէֆաթ վիրտիքիլի վէ մէճ-րուհարը վուգու պուտուղու հալտէ, կէրի շէքիլմէնէ մէճպուր օլտուլար:

Հին ՆԱԽԻՉԵԻԱՆ
(Թղթակցութիւն Մեղու Հայաստանի
լրագրի)

Ալիսարհիս երեսին եթէ կան քանի մի հինքաղաքներ, նոցանից մինն է և Հին Նախիջևանը, որոյ հնութեան մասին աւելորդ չեմ համարում քանի մի խօսք ասել:

Հին-Նախիջևանը 1500 տնից բաղկացած մի փոքրիկ քաղաք է, ինչպէս Մեղուի ընթերցողներին արդէն իմ առաջին նամակից (*) իսկ յայտնի է: Նա շինուած է ըստ մեծի մասին իւր հին աւերակներից հանուած, աղիւններով ու կարծր քարերով, որք դուրս են գալիս քսան և հինգ կանգուն խորութիւնից: Այդ աւերակները, որք փուռած են քաղաքիս հիւսիսային կողմում մօտ մի վերստաշափ տարածութեան վերայ կազմում են ահագին հողաթուրքեր, որք ցոյց են տալիս մեզ, որ երբեմն հին Նախիջևանը երեք չորս անգամ մեծ տարածութիւն է բռնած եղել, քան թէ ներկայումս:

Ով ոք մի անգամ այցելութիւն առնէ այդ հողաթուրքերին, չէ կարող չպատահել նոցա վերայ քանի մի խումբ մշակների, որք բաճը ձեռքին աղաղաք աշխատում են հանելով այնտեղից աղիւններ ու քարեր, որով նոքա շինութեան համար նիւթ են պատրաստում, որովհետեւ փայտի պակասութիւնը թոյլ չէ տալիս Նախիջևանցուն նոր աղիւն ալրել, ուստի և այս է պատճառը, որ Նախիջևանի տները գրեթէ բոլորը հում աղիւնից են շինուած: Վերոյիշեալ հողաթուրքերը շատ անգամ իրանց քանդուելով թաղում են աշխատող մշակին ու պատճառում են նորան մահ: Սակայն պատահում են մշակներից և այնպիսիները, որք քարի ու աղիւնի փոխանակ գտնում են ոսկւոյ և կամ արծաթի քանակութիւն որով ապահով են կացուցանում իրանց կեանքը: Ինչպէս որ 1869 թուականին մի օրինակ պատահեցաւ:

Ահա գործի իսկ եղելութիւնը. Նախիջևանից մէկ և կէս վերստ հեռաւորութեամբ գտնվում է Ալլաբաթ անունով մի գիւղ: Այդ գիւղի մօտ քեօհարաբա անունով մի հաւերակի վերայ, ուր այժմ թաղում են Հայոց, Ռուսաց ննջեցեալներին, երկու ռուս զինուորներ մի ննջեցելոյ համար գերեզման փորելու ժամանակ գտնում են մի սափոր, որ լիքն է լինում պարսկական ոսկւով և քանի որ սոքա այս զարմանելի ու օտարոտի երեւոյթի վերայ ապշած մնացած էին, մի Ալլաբաթից հայ իւր Նախիջևանից Ալլաբաթ վերադառնալիս պատահում է դուրս ու ռուս զինուորների համաձայնութեամբ գնում է նոցանից ամէն մէկը մի կողմէ կողմ:

Վերոյիշեալ հողաթուրքերը քանդուելով մշակները վաղուց է արդէն, որ իրանց փորելով բայ են տրել մի բաղանիք և նորա ստորերկրայ շրի ճանապարհները, այդ շրի ճանապարհների մինի վերայից սկսել են նոքա մի

որբառաշ քար, որի վերայ մաքուր քանդակուած մնացած են երեսները գէպի միմիանց դարձած երկու առիւծներ: Այն աղիւնները և քարերը, որք յաճախ ու անգագար դուրս են գալիս այդ հողաթուրքերից յայտնի ցոյց են տալիս ու ապացուցանում են, որ ժամանակով այդ ահագին տարածութեան վերայ գտնուող հողաթուրքերը կազմում էին քաղաքիս շարունակութիւնը, որ երբեմն մի զօրաւոր պատճառից ենթարկուած է եղել աւերման, այդ զօրաւոր պատճառը ես համարում եմ այն անգագար ու ահագին պատերազմները, որ պատահում էին Պարսից ձեռքով Հայաստան աշխարհում և որոնցից Նախիջևանը շատ քիչ անգամ միայն ազատվում էր: Ահա այն պատերազմներն էին, ես կարծում եմ, պատճառը, որ թողել են մեզ աւերակ դրութեան մէջ) ջիւմ մամալիւտ (2) անուանեալ մզկիթը, որ գտնվում է Օրդուբաթ գիւղի ճանապարհի մօտ: Ըճակայ խանի տան մօտ գտնուած երեք բուրգերը եթեանասուն կանգուն բարձրութեամբ, որոնցից մինի մէջ, որ ամէնից մեծն է ու բաւականին մեծ տարածութիւն է բռնում գտնվում է Տաճկայ խանի ցուրնը: Գ) Նոյեան տապանը, որի մօտ է Հայոց գերեզմանատունը և որը միևնոյն ժամանակ ուխտատեղի է Հայերի համար. ահա այս տապանով ժողովուրդը Նախիջևանի հաստատում է, թէ մեր Նոյ Նահապետը շինեց Նախիջևանը իւր Մասիս սօրից ինչևիցէ յետոյ և ապա երբ մեռաւ թաղեցաւ այնտեղ: Նոյեան տապանը քաղաքից բաւական հեռու է գտնվում, բայց և այնպէս նորանից յետոյ էլ գեռ ևս շարունակվում են աւերակները, Գ) Նոյեան տապանի մօտ գտնուած ամրոցը, որի շուրջը ահագին փոս է փորուած, երբեմն երեւի թշնամիներից պաշտպանուելու նպատակաւ, և) երեստարան հին եկեղեցին, որ շինած է Նորորդութիւն անունով եկեղեցու մօտ ու նորանից բաժանվում է միայն մի նեղ անցքով: Այս երեստարան եկեղեցին, որոյ մէջ թէ և իւր անհատատ և խախուտ շինութեան պատճառով ժամերգութիւն չէ լինում, բայց այնու ամենայնիւ ժողովրդեան համար ծառայում է իբրեւ քոթատուն, այդ եկեղեցին, որի յարկը բոլորովին անհաստատ կերպով է կապւած իւր պատերին, շատ տեղ ահագին աղիւնի, կրի ու հողի կտորներ մի քանի բարակ եղեգներով են միայն պահպանուած, շատ վտանգաւոր է, պատճառն որ այդ աղիւնի, կրի ու հողի կտորները անկասկած վաղ թէ ու թափուելով մահ պիտի պատճառեն եկեղեցու մէջ եղողներին. ուստի այդ պատճառաւ իսկ կոնպուելեալ մի ժամանակ, բայց յետոյ կրկին անգամ ժողովուրդը իր խնդրանք բացեց և ուր յաճախում է միշտ թողնելու իւր մեղքերը գուցէ և մի օր իւր կեանքը: Ժողովուրդը աւանդութեամբ ասում է, որ իբրեւ թէ Նոյի երեք հարսները Նազանը, Հերիք-Նազանը, Զարմաշանը, թաղուած են այս երեք խորանների տակ: Քաղաքիս աւերակներից ուշադրութեան արժանի է շատ և այն լայնածաւալ ու պտղատու այգին, որ «Նախնական» անունն է կրում. սորա մասին ասում են աւանդութեամբ, թէ իբրեւ Նոյի տնկած այգին է: Այս վերոյիշեալ այ-

2) Ջիւմմալիւտ թուրքաց բառ է, որ ուրաթեան մզկիթ կոչանակէ:

գուց սկսում են և Նախիջևանի միւս մնացեալ այգիները: Նախ և ուրիշ աւերակներ, որք շատ անշան լինելով զանցառութեան եմ տալիս:

Մ. Տէր Սարգսեան

ԱԼԷԲՈՒՆԴԱՊՈԼ

(Թղթակցութիւն Մեղու Հայաստանի
լրագրի)

Ալէքսանդրապոլում միշտ զանազան հիւանդութիւններ են պատահում: Այսինքն գլխացաւ, աչքացաւ, սրտացաւ, յանկարծ տաքութիւն, վարցաւ, մրսել և տեսակ տեսակ ցաւեր: Եթէ պատահում է, որ մէկի երեխան գլխացաւի հանգիպեցաւ կամ տաքութիւնի. մարդը խորհուրդ է տեսնում, որ քաղաքային բժշկին կանչեն, բայց միւս կողմից տանը պատշաճ կուսնան որ կ'աւելանէ այդ դիտաւորութիւնը, ասելով թէ, չէ. որդի, ինչ կանեմ, որ հէքիմ բերես, իմ որդիս հէքիմի ձեռք չեմ գցի: Պատճառն չէ կարելի, որ չը լսեն և սորա ուզեցած պատշաճ վաղ բաց անող կնոջն են բերում, որին երազում են տվել թէ ամենայն ցաւի դեղն իմանում է: Գնում են և բերում: Գարին ձեռքի մէջ վերելար գցելով, փաթեցանողը ասում է. վախեցի է. կամ կսկսէ թիզով չափել, աղթել և այլն, էթէ այս միջոցը չի օգնի. պատշաճ կ'են վերաբերումէ հիւանդի ցաւը սրբերի զօրութեան, և իսկոյն մի սուրբի անուն կոչոյ:

Տանում են հիւանդին, զօլզօլքըցում, սոյի ջարդելն էլ ևս առաւել ցաւն աւելցնում է: Պատահում է, որ երեխայի հիւանդութիւնը համարում են ուրիշից ստացած, այն ժամանակ փաթաթում են նորան բարորի մէջ, տանողին էլ կը խառնեն, որ ճանապարհին ոչ ոքի մօտ չիտէ, մէկ յուստ մեղրի մօտ կ'տան որ տանէ և ներկարարի կ'որոշեն բերանին վառէ: Ներկարար ուստան տեսաւ որ երեխայ բերին, մտաները կոխումէ լեզակի կաթսի մէջ և երեխայի երեսին քսում, և երեսպահարանը սկսեցնելով ուղարկում են տուն և եթէ այս միջոցը դարձեալ չի աւողջացնել հիւանդին, կասեն թէ ուրիշ ցաւ է և երեխային ուղարկում են էլի մի մարդու ձեռքով մաշկակարի խաշնութ, նոյնպէս լուռ: Երկու հատ հայ էլ կ'տան կուսն տակը, որ խանութ հանելիս գնում է կոնդի վերայ: Ուստան իմանում է, թէ այդինչ է նշանակում և իւր աղթքը թանգ է ծախում մի քանի շահի առնելով տալիս է բոլորին կաշուի կտոր:

Այս կաշուի կտորը կ'բերեն և քաղաքի շահն զանազան մէջ փաթաթում են և թէին կ'արում են, որ կըլտին պէտք է տողջացնի: Կամ թէ դաւուկն ունենայ երեխան և ուրիշ տեսակ ցաւ, կասեն ֆիլան աւուր ծեր մարդը, որ 40 օր հօրն է մօել, (չըլայ) բերէք նրան և կարգաւ տուէք: Ալէւորին կ'բերեն, սուտից բան կ'գրէ, տէրորդմեա կը քօչէ մօր անունը կիմանայ և հիւանդին կ'աղղկապէ և կասի. դու ուրաթ կամ այս օրն և էլի մարեւի կամ զօհալի աստղին ես ծնել, դիր էլ կ'գրէ մէկ կտոր թղթի վերայ մէկ քանի հատ ինչպէս թիւում, կ'աւարդական բաներ կ'պատուիրէ ևս մէկը տար չորս ճանապարհի հողի մէջ թաղիր, էս էլ բանի մէջ գցիր, շուր օճա վերան և խմիր, երրորդ օր այս միւս թղթի կտորն էլ կանաչ կամ կարմիր զանազան մէջ փաթաթէ և վղիդ կապիր:

Ալէքերը կցաւին, կասեն թէ ֆիլան պատաւը հիւանդ ունի, փորձուած է, բե'ր աչքերիդ կապիր կառողջանաս: Որ մէկն ասեմ առաւապելու կաները անհատներին են, Հին կրակապաշտների կախարդական բաները դեռ ևս շարունակվում են տեղս:

Երբ բանը վերջին կէտին են հասցընում, այն ժամանակ միայն համաձայն են կանչել բժշկին, բայց ի հարկէ էլ ուշ է լինում: Բժշկի խորհուրդները նոքա շատ դժուար են կատարում. պատահում է, որ դեղը դառն է լինում կամ երբեք չեն խմայնում հիւանդին, կամ թէ կէսը թափում և յետոյ բժշկին խաբում, թէ խմած է և այլն. այս տեսակ տգիտութիւն շատ յաճախակի է պատահում մեզ մօտ:

Կ. Տէր Կաթիկեան

—Պ. Հուր-հէրը մեզ հաղորդում է հետեւեալ.

Մարտի 23 ին գտնուելով Կոթ գիւղում, արժանացայ երկիւյնան եկեղեցի գնալ ներկայ գտնուել Գրիգոր Լուսաւորչի տօնախմբութեան նախաժողովին: Երբ որ սկսեցին ճաշար դուարձացեալ ցնծայ շարականք, մի քանի կանայք մօտեցան վարագոյրին. բռնեալով նորա երկար պարանի ծայրից մինը միւսից աւելի ուժեղ կերպով ձգեցին պարանը. քիչ էր մնացել պատասուէր վարագոյրը, կարուելով բռնած պարանը: Այդ տեսարանը կատարվում է բոլոր Սուրմալուայ գաւառի ամէն Հայ գիւղերում, բայց խիստ ծիծաղալար է ի գիւղերում: Վարագուրի պարանից կապում են մի քանի երկար պարաններ, դորանով բաւական չհամարելով, երեսփոխան երկար գօտին էլ կապում են այն պարաններից, որպէս զի ժողովուրդը ամբողջապէս հաղորդակցին Արքայութեան դուար բանալուն: Ապրիլի 1 գիւղուն Բաղեքին նոյնպէս ներկայ էի ժամերգութեանը: Հիմաեակ վարագուստը, բաղաւորապէս գտնուելով այս տեղ, գիտնալով ժողովուրդեան նապապաշարմունքը, վարագոյրը բանալու վերաբերութեամբ մի կարճ ու աղու քորով ասաց այդ մասին և ցոյց տուեց, որ դոքա բոլորը նախապաշարմունք են: Քահանան քորչեց վարագոյրը և վերջացաւ ութ օր տուալ տեղի ունեցած անկարգութիւնը:

—Ալէքսանդրապոլից գրում են մեզ որ այնտեղի օրորդաւոյ դպրոցի աշակերտուհիք կատարել են նորաշէն Ս. Նշան եկեղեցում պատարագի ժամանակ հիւանդութեան պաշտօն և մէ այս մեծ աղեցութիւն է ունեցել ներկայ գտնուող ժողովրդականաց վերայ: Սակայն եղել են շատերն ևս որոնց բոլորովին հաճելի չէ եղել ոչ թէ միայն օրորդաւոյ դպրութեան պաշտօն վարելը, այլ և նոցա ուսում տունելը:

—Կողբից հաղորդում են, որ այնտեղ ուսումնարան բանալուն գործը հետ զհետէ թուլանում է և թէ ցաւալի է տեսնել հայ մանուկներին քուչաներումը թրէլ գալիս կամ այս ու այն գիւղերում ծառերի մօտ սաղմոս կարդալու նպատակաւ խաբէութիւն, հայհոյանքներ սովորելիս:

(Մեղու Հայաստանի)

ՄԱՆԻՔ ՂԱԶԵԻՆ

ԿԱՐԱՊԵՏ Թ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալթատու Բենէշ մպիւ բաղարընտու
Ն. 41 Իրաւի խանութատ

(*) Ծանօթ. Տես Մեղու Հայաստանի Նո. 4